

PATVIRTINTA

Vilniaus kolegijos direktoriaus

2019 m. *balandžio* d. įsakymu Nr. *V-140*

VILNIAUS KOLEGIJOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2019–2025 METŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus kolegijos korupcijos prevencijos 2019–2025 metų programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programa (toliau – Nacionalinė programa).

2. Programa grindžiama teisės aktuose nustatytais korupcijos prevencijos priemonėmis, visuomenės ir Vilniaus kolegijos (toliau – Kolegija) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai), antikorupciniu švietimu ir informavimu.

3. Programos paskirtis – užtikrinti korupcijos prevenciją Kolegijoje, siekti kompleksškai šalinti neigiamas sąlygas, skatinančias korupcijos atsiradimą, siekti asmenis atriboti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo. Programa siekiama skatinti nesitaikstyti su korupcija, teikti paramą vykdant korupcijos prevenciją, bendradarbiauti su vyriausybinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, kitais asmenimis, ginant prigimtines ir kitas žmogaus teises ir laisves.

4. Programa nustato pagrindinius kovos su korupcija Kolegijoje tikslus ir uždavinius, korupcijos prevencijos subjektus bei jų teises ir pareigas korupcijos prevencijos srityje ir reglamentuoja korupcijos prevencijos priemonių taikymą.

5. Programoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Korupcijos prevencijos įstatyme ir Nacionalinėje programoje.

6. Visi suinteresuoti subjektai gali teikti pasiūlymus dėl Programos ir Priemonių plano nuostatų per visą jų įgyvendinimo laikotarpį.

II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

7. Korupcija yra vienas iš pavojingiausių socialinių reiškinių, keliančių grėsmę žmogaus teisėms, demokratijai ir teisinei valstybei, iškreipiančių socialinį teisingumą, konkurenciją, verslo sąlygas, stabdančių ekonomikos plėtrą, keliančių pavojų valstybės valdymui, valstybės institucijų stabilumui ir visuomenės moralei.

8. Kolegija, atsižvelgdama į Nacionalinėje programoje nurodytus sociologinių tyrimų rezultatus ir įvardytus korupcijos rizikos veiksnius, kaip galinčius turėti objektyvią įtaką kiekvienos valstybės institucijos, tarp jų ir Kolegijos veiklai, nuolat tobulina įgyvendinamų korupcijos prevencijos priemonių sistemą, rengia ir vykdo kompleksines antikorupcines priemones Kolegijos veiklos srityse, kuriose yra didžiausia rizika korupcijai atsirasti. Kolegija ypatingą dėmesį kreipia į teisės normų kolizijas ir spragų, galinčių sudaryti prielaidas darbuotojams piktnaudžiauti tarnyba ir atlikti pavestas funkcijas, vadovaujantis ne teisės aktais, o savivaliaujant arba pasinaudojus teisės aktų spragomis siekti savo ar kitų asmenų individualios naudos, šalinimą. Be to, Kolegija nuolat siekia stiprinti darbuotojų profesinę kompetenciją, antikorupcinio švietimo ir informavimo priemonėmis ugdyti pilietiškumą, skatinti nepakantumą neetiškam elgesiui, galinčiam sudaryti realias prielaidas korupcijai.

9. Nors Kolegijoje nenustatyta kyšininkavimo atvejų ar kitų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų, Kolegija antikorupcinėje veikloje laikosi pozicijos, kad geriausiai su korupcija galima kovoti vengiant jos atsiradimo. Korupcijos prevencijos ir kontrolės stiprinimas ir nuolatinis tobulinimas yra Kolegijos antikorupcinės politikos pagrindas.

10. Siekiant mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę, užtikrinti skaidrią, viešą ir efektyvią Kolegijos veiklą, procesai automatizuojami, visi pirkimai planuojami, inicijuojami ir kontroliuojami informacinėje sistemoje, viešinamos Kolegijos finansinės veiklos ataskaitos ir nepriklausomo audito išvados, patvirtintas Kolegijos akademinės etikos kodeksas.

11. Siekiant iširti užslėptos korupcijos apraiškas aukštojo mokslo sistemoje ir jos prevencijos ypatumus, 2018 metais atliktas tyrimas „Užslėptos korupcijos apraiškos aukštojo mokslo sistemoje ir jos prevencija“. Tyrimas atliktas Klaipėdos valstybinėje, Šiaulių valstybinėje, Vilniaus, Panevėžio ir Utenos kolegijose. Apibendrinus tyrimo rezultatus galima teigti, kad daugeliu su korupcija susijusių klausimų studentų ir dėstytojų nuomonė sutampa. Didžioji dauguma apklaustųjų (94,0 proc. dėstytojų ir 83,3 proc. studentų) sutinka, jog korupcija mažina aukštojo mokslo kokybę, todėl ją neigiamai vertina 76,0 proc. dėstytojų ir 65,1 proc. studentų. Aukštąsias mokyklas, kaip vienas iš labiausiai korumpuotų įstaigų valstybėje, įvardija tik 6,7 proc. studentų ir tik 1,3 proc. dėstytojų. Su korupcija bent kartą susidūrusių apklaustųjų kiekis labai panašus (14,7 proc. dėstytojų ir 11,9 proc. studentų). Dažniausios korupcijos formos, su kuriomis susiduria dėstytojai, yra protekcionizmas (36,0 proc.) ir į darbą priimami parankūs asmenys (31,3 proc.), tuo tarpu dažniausios korupcijos formos, su kuriomis susiduria studentai, yra piktnaudžiavimas dėstytojo padėtimi (24,0 proc.) bei protekcionizmas (22,1 proc.). Tarp kyšių aukštojoje mokykloje davusių respondentų buvo 1,4 proc. dėstytojų ir 2,9 proc. studentų. Tarp dėstytojų 11,4 proc. žino asmenis, kurie yra priėmę kyšius, ir 0,7 proc. yra patys priėmę kyši. Kaip kyšis dažniausiai buvo įvardyti pinigai (98,0 proc. dėstytojų ir 95,3 proc. studentų) bei dovanų čekiai (86,7 proc. dėstytojų ir 79,8 proc. studentų).

Šiame tyrime Vilniaus kolegijos apklausoje dalyvavę 89,4 proc. dėstytojų teigia, kad jiems neteko susidurti su korupcija aukštojo mokslo įstaigoje, kurioje dirba, 5,3 proc. asmeniškai teko susidurti su korupcija vieną kartą ir 5,3 proc. pažįsta asmenį, kuriam teko susidurti su korupcija Vilniaus kolegijoje. Dažniausios korupcijos formos, su kuriomis susiduria Vilniaus kolegijos dėstytojai, yra protekcionizmas (26,3 proc.).

Atlikus tyrimą nustatyta, kad Kolegijoje korupcijos problema vertinama kaip nebūdinga šiai institucijai, galinti pasireikšti tik retais, pavieniais atvejais.

III skyrius PROGRAMOS PRIELAIDOS

12. Išskiriamos bendrosios korupcijos prielaidos ir rizikos:

12.1. teisinės – dažnas teisės aktų keitimas ir kolizijos, kontrolės sistemų, teisinių procedūrų ir priemonių netobulumas ir pan.;

12.2. institucinės – nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas, darbuotojų, žinančių apie korupcijos atvejus, baimė dalyvauti antikorupcinėje veikloje, nepakankamai skaidrus viešųjų pirkimų organizavimas, svarbiausių etikos principų nesilaikymas ir pan.;

12.3. visuomenės pilietiškumo stoka – visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaringumas, nesipriešinimas korumpuotiems darbuotojams, piliečių pasyvumas antikorupcinėje veikloje ir pan.;

13. Pagal Kolegijos vykdomas funkcijas išskiriamos specifinės korupcijos prielaidos ir rizikos:

13.1. kontrolės ar priežiūros funkcijų vykdymas;

- 13.2. Kolegijos lėšų administravimas;
- 13.3. sprendimų, kuriems nereikia valstybės ar kolegijos savivaldos organų patvirtinimo, priėmimas;
- 13.4. darbuotojų darbo funkcijų, sprendimų priėmimo tvarkos ir atsakomybės reglamentavimo stoka.

IV SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

- 14. Svarbiausias Programos tikslas – stiprinti Kolegijos bendruomenės nepakantumą korupcijai Kolegijoje.
- 15. Programos uždaviniai:
  - 15.1. didinti Kolegijoje dirbančių asmenų antikorupcinį sąmoningumą ir principingumą bei stiprinti bendruomenės nepakantumą korupcijai;
  - 15.2. didinti Kolegijos veiklos viešumą ir skaidrumą;
  - 15.3. atskleisti ir pašalinti galimas korupcijos priežastis, sąlygas Kolegijoje.
- 16. Korupcijos prevencijos tikslui pasiekti ir uždaviniams įgyvendinti Kolegijoje vykdomos šios korupcijos prevencijos priemonės:
  - 16.1. Kolegijos veiklos sričių antikorupcinė analizė ir vertinimas;
  - 16.2. kovos su korupcija programų vykdymas;
  - 16.3. Kolegijos bendruomenės ir visuomenės švietimas bei informavimas;
  - 16.4. kitos priemonės.
- 17. Kolegijos veiklos sričių antikorupcinė analizė ir vertinimas:
  - 17.1. Direktoriaus pavaduotojai ir dekanai nuolat vykdo Kolegijos veiklos stebėseną ir kasmet Direktoriui teikia siūlymus, kokios veiklos sritys gali būti įtrauktos į vidaus audito vertinamų veiklos sričių sąrašą.
  - 17.2. Vidaus auditas atlieka atitinkamų veiklos sričių korupcijos rizikos valdymo vertinimą ir teikia rekomendacijas Direktoriui nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar šalinti.
- 18. Kovos su korupcija programų vykdymas. Kovos su korupcija programos gali būti Lietuvos Respublikos nacionalinė, šakinės, institucinės ir kitos. Kolegija pagal kompetenciją įgyvendina antikorupcinių programų nuostatas, vykdo programų įgyvendinimo priemonių planuose Kolegijos kompetencijai priskirtas priemones.

V SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA, ATSKAITOMYBĖ

- 19. Už korupcijos prevenciją atsakingas Kolegijos direktorius.
- 20. Programos ir Priemonių plano įgyvendinimą koordinuoja Kolegijos korupcijos prevencijos ir kontrolės darbo grupė (toliau – Darbo grupė).
- 21. Programos priemonės įgyvendina Priemonių plane nurodyti vykdytojai (jei kaip vykdytojas nurodytas padalinys / skyrius, atsakingu už priemonės įgyvendinimą laikomas atitinkamo padalinio / skyriaus vadovas).
- 22. Kolegijos Programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas priemonių planas, į kurį įtraukiamos priemonės, parengtos pagal veiklos sričių antikorupcinės analizės ir vertinimo rezultatus, ir priemonės, skirtos antikorupcinio švietimo sklaidai didinti.
- 23. Priemonių plane nustatomos konkrečios priemonės, už priemonių įgyvendinimą atsakingi Kolegijos darbuotojai, terminai, laukiami rezultatai ir vertinimo kriterijai.

24. Darbo grupė reguliariai atlieka Priemonių plano įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą, atsižvelgdama į kintančias aplinkybes ir veiksnius, ir prireikus teikia Kolegijos direktoriui siūlymus keisti Priemonių planą.

25. Informacija apie Programos ir priemonių plano įgyvendinimo eigą ir rezultatus viešai skelbiama Kolegijos interneto svetainėje.

26. Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas yra periodiškai peržiūrimi, prireikus atnaujinami ir papildomi.

27. Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas gali būti keičiami / papildomi / atnaujinami, atsižvelgiant į visuomenės, Kolegijos darbuotojų, STT ar kitų institucijų pasiūlymus, pastabas.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Programos įgyvendinimas finansuojamas iš Kolegijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gautų lėšų.
